

УДК – 336.02

**ФІНАНСОВЕ СТИМУЛЮВАННЯ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ
УКРАЇНИ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ**

***Т. І. Лункіна, д-р екон. наук, доцент
К.Р. Бондаренко,
здобувач вищої освіти
обліково-фінансового факультету, Миколаївський
національний аграрний університет, м. Миколаїв, Україна***

Анотація: наведено проблеми, з якими Україна зіткнулася під час пандемії COVID-19. Проаналізовано стан економіки, наведено державні дії щодо підтримки суб'єктів господарювання України під час обмежувальних карантинних заходів.

Ключові слова: фінансове стимулювання, суб'єкти господарювання, економіка, пандемія.

На сучасному етапі економічного розвитку в Україні, коли щороку робиться крок до стабілізації економіки держави та її зміцнення шляхом розвитку торгівлі на міжнародній арені, негативний вплив на українську та міжнародну економіку

нанесла епідемія коронавірусної хвороби COVID-19. В умовах глобалізації економіки виявилось, що країни не готові швидко реагувати на негативний вплив вірусу на людей, економіку та господарство. Стрімкий розвиток ураження населення, закриття кордонів, жорсткі карантинні обмеження, недостатня фінансова стабільність, відсутність повноцінних цільових фондів для боротьби з COVID-19, а також багато інших факторів можуть призвести до катастрофічних наслідків в Україні. Дослідження фінансового стимулювання суб'єктів господарювання здійснювалось в наукових працях таких вітчизняних і зарубіжних учених-економістів, як: С. Глібко, В. Семиноженко, Д. Стеченко, С. Дорогунцов, Ю. Жорнокуй, С. Ілляшенко та інших.

Основні форми та методи підтримки суб'єктів господарювання України визначені у ст. 16. Господарського кодексу України, у якому зазначено, що держава може надавати дотації суб'єктам господарювання: на підтримку виробництва життєво важливих продуктів харчування, на виробництво важливих лікарських препаратів та засобів реабілітації осіб з інвалідністю, на імпорتنі закупівлі окремих товарів, послуги транспорту, що забезпечують соціально важливі перевезення, а також суб'єктам господарювання, що опинилися у критичній соціально-економічній або екологічній ситуації, з метою фінансування капітальних вкладень на рівні, необхідному для підтримання їх діяльності, на цілі технічного розвитку, що дають значний економічний ефект, а також в інших випадках, передбачених законом [1, С. 132 - 138].

У період карантину український уряд створив систему підтримки бізнесу, щоб зменшити фінансове навантаження на підприємців.

По-перше, уряд пропонує продовжити чинну програму кредитування малого бізнесу «5-7-9%». Зокрема, збільшилася максимальна сума кредиту, на яку компанія може розраховувати за цим проектом. Також нараховується перелік завдань, до яких додається «антикризова підтримка мікро- й малого бізнесу»:

1) збільшено коло суб'єктів господарювання, які можуть отримати фінансову підтримку від держави;

2) від 1,5 мільйона до 3 мільйонів гривень максимальна кредитова сума, яку кожний бізнес може отримати в цій програмі;

3) суб'єкти господарювання можуть брати кредит завдяки збільшенню цілей.

По-друге, Національний банк України рекомендував банкам запровадити спеціальний термін для кредитування під час карантину для фізичних та юридичних осіб, тобто кредитні канікули.

У банків є кілька варіантів реструктуризації кредиту:

- повне або часткове звільнення від кредитування органом кредитування на період карантину з відповідним продовженням кредиту;
- капіталізація процентних платежів.

По-третє, Кабінет Міністрів України у державному бюджеті на 2021 р. передбачив 4,7 млрд грн на підтримку агропромислового комплексу [2]. Надання державної допомоги передбачено за програмами: здешевлення придбання сільськогосподарської техніки та обладнання; здешевлення кредитів; розвиток фермерських господарств; розвиток тваринництва; продовження підтримки шляхом програми «5-7-9%» (близько 60% кредитів у межах програми); підтримка та розвиток приватних меліоративних систем, а також надання державних грантів для розвитку державних меліоративних систем [2]. Очікується, що за цими програмами допомогу отримають близько 9 тис. аграрних підприємств [2].

У кризових ситуаціях саме інновації можуть стимулювати розвиток багатьох галузей економіки, а тому вчені зазначають, що «побудова інноваційної системи є ключовим завданням та стратегічним пріоритетом держави в сучасній Україні» [3, С. 166]. Однак в Україні ще до пандемії державна підтримка інноваційної діяльності була більш формальною [3, С. 166]. Так, відповідно до ст. 6 Закону України «Про інноваційну діяльність» державне регулювання інноваційної діяльності здійснюється, зокрема, шляхом визначення і підтримки пріоритетних напрямів інноваційної діяльності, підтримки функціонування і розвитку сучасної інноваційної інфраструктури [3, С. 166].

Підбиваючи підсумки, можна відзначити, що епідемія змінила діяльність більшості суб'єктів господарювання та поставила під загрозу економіку України. Без підтримки державою бізнесу Україна може очікувати навіть більше негативних економічних факторів, ніж зменшення відсотка податкових відрахувань до державного бюджету України. Ефективні та систематичні заходи проти епідемії можливі лише у разі злагодженої співпраці всіх державних установ та спрямованості держави на подолання наслідків пандемії з усіма суб'єктами господарювання, посилення цифровізації послуг та зосередженість держави на підтримці постраждалого бізнесу від наслідків пандемії.

Література:

1. Лебьодкін Я. В. Правове регулювання державної підтримки суб'єктів господарювання : сучасний стан та шляхи удосконалення. Право і суспільство. 2018. № 3-1, С. 132–138.

2. Програми підтримки бізнесу. URL : <https://covid19.gov.ua/prohramy-pidtrymky-biznesu> (дата звернення: 22.09.2021 р.).

3. Про пріоритетні напрямки інноваційної діяльності : Закон України від 05.12.2012 р. № 5460-VI. Відомості Верховної Ради України. 2012. № 19–20. С. 166.

***Анотація:** the problems that Ukraine faced during the COVID-19 pandemic are presented. The state of the economy is analyzed, state actions to support business entities of Ukraine during restrictive quarantine measures are given.*

***Ключові слова:** financial incentives, business entities, economy, pandemic.*